روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

دوشنبه ۴ اردیبهشت ۱۴۰۲ | ۳ شوال ۱۴۴۴ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۶۴۷۰ | Monday - April 24 , 2023

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱

■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳

■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

■ شاپا: ISSN1735-3637 ■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir

■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

امروز در تاریخ

- تأسیس و آغاز به کار رادیو/ ۱۳۱۹
- آغاز عملیات کربلای ۱۰/ ۱۳۶۶
- زادروز کوروش تهامی، بازیگر/ ۱۳۵۰
- سالمرگ شهلا ناظریان، دوبلور/ ۱۴۰۱

واحه

هزار دشمنی افتد به قول بدگویان میان عاشق و معشوق دوستی برجاست

سعدی

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۳	غروب آفتاب: ۱۸:۴۵
اذان مغرب: ۱۹:۰۴	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۱۷
اذان صبح (فردا): ۳:۴۹	طلوع خورشید (فردا): ۵:۲۰

پیشخوان

امید بدون خوش‌بینی

تری ایگلتون در نمایش فضیلت و فریب ، اندیشه و طنز، مفهوم امید را جدا می‌کند. تری ایگلتون در فصل اول «امید بدون خوش‌بینی» که انتشارات گستره آن را با ترجمه مشترک معظم وطن‌خواه و مسعود شیربچه منتشر کرده است تلاش می‌کند با نقد «خوش‌بینی»، سرنوشت امید را از خوش‌بینی جدا کند. از نظر ایگلتون خوش‌بینی ترجیحا یک باور است و نه امید. خوش‌بینی بر این عقیده و باور استوار است که امور به صورت طبیعی به سمت بهبود پیش می‌روند؛ نه بدین خاطر که آنها را الزاما و مصرانه به امید نسبت می‌دهیم. خوش‌بینی به عنوان یک دورنما یا دیدگاهی قائم به ذات است. اگر نفی‌کردن آن دشوار است، بدین دلیل است که اعتقاد و نظرگاهی غریزی در باب جهان است، چیزی مثل زودباوری یا بدبینی که به معنای نگرش از یک زاویه خاص است و بدین ترتیب در برابر ابطال مقاومت می‌ورزد. خوش‌بینی طوری است که به آسانی نمی‌شود آن را از یک بیماری روانی تمییز داد. خوشی این چنینی، شکلی از یک انکار روان‌شناختی است. حالا هر قدرت خارق‌العاده‌ای که می‌خواهد داشته باشد، اما درحقیقت یک بهانه و فرار اخلاقی است. خوش‌بینی دشمن امید است، یعنی همان چیزی که به آن احتیاج داریم، آن هم درست به این دلیل که با امید می‌توانیم اعتراف کنیم که شرایط چقدر وخیم است. برخلاف آن، همان بی‌خیالی‌ای که باعث امیدواری آدم خوشبین می‌شود، او را به سمتی می‌برد که موانعی را که باید با آنها روبه‌رو شود دست‌کم بگیرد و دست آخر، چیزی که برایش می‌ماند نوعی اعتماد به نفس کاملا بیهوده و کاذب است.

جای خالی مشارکت زنانه

زنان، درخشش در آموزش عالی و عقب‌گرد در مشارکت اقتصادی

در دهه‌های اخیر شکاف‌های جنسیتی در حوزه آموزش در کشور ما کاهش یافته است. یکی از اصلی‌ترین نمودهای رشد جایگاه علمی و مدنی زنان در کشور ما، افزایش شمار دانشجویان و استادان زن در حوزه آموزش عالی است که فقط در دو دهه اخیر اعضای هیات علمی زن در کشور سه برابر شده است. برآوردها می‌گوید اکنون ۶۰ درصد کرسی‌های دانشگاه‌های کشور به استادان زن تعلق دارد. همچنین ۳۵ درصد هیات علمی کشور را زنان به خود اختصاص داده‌اند.

امروزه تقریبا محرز شده که آموزش و پرورش به طور کلی و آموزش زنان به طور خاص به‌عنوان نیمی از نیروی جامعه، زیربنای توسعه فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی جوامع است؛ یعنی سرمایه‌گذاری در آموزش زنان نه‌تنها شکاف جنسیتی را کاهش می‌دهد، بلکه موجب ارتقای سطح بهره‌وری، تولید بیشتر و درآمد بالاتر می‌شود. به این صورت که آموزش زنان از عوامل موثر توانمندسازی زنان، کاهش نابرابری‌های اجتماعی و کاهش آسیب‌پذیری‌های ایشان است و عامل مفیدی در توسعه انسانی، حفظ محیط زیست، سلامت اجتماعی، بهداشت روانی و فردی به شمار می‌آید.

زنان با وجود محدودیت‌های گوناگون توانسته‌اند گام‌های بلندی در مسیر ارتقای وضعیت مادی و معنوی خود بردارند. خودباوری زنان و نقش تربیتی و تأثیری که بر فرزندان و همسران‌شان می‌توانند باقی بگذارند، همچنین پایداری و علاقه زنان و دختران به حضور در صحنه‌های اجتماعی، جزو عوامل مثبت و اثربخش است و پذیرش استقلال نسبی زن را به عنوان یک شهروند آزاد می‌طلبد.

بررسی قوانین موجود نشان می‌دهد که زنان ایران، مشکل اساسی از لحاظ قانونی ندارند اما عوامل اقتصادی، فرهنگی و سنتی، در قالب قوانین نانوشته، مانع مشارکت کامل زنان در روند توسعه و استفاده از مزایای توسعه‌اند. به عنوان نمونه، در حالی که در بسیاری از کشورها حتی کشورهای توسعه‌یافته، سازمان‌هایی با صرف هزینه‌های بسیار می‌کوشند راه را برای حضور هر چه بیشتر زنان و دختران - به ویژه در سطوح عالی مدیریتی و آموزشی- بگشایند؛ در کشور ما به‌رغم درخشش زنان در آموزش عالی گاه ملاحظه می‌شود که اموری همچون افزایش شمار دانشجویان دختر، موجب ابراز نگرانی‌هایی شده است.

با وجود آنچه گفته شد، وضعیت مشارکت اقتصادی زنان هنوز نامطلوب بوده و این درحالی است که تحول اقتصاد به سمت رشد تولید امروز مساله اساسی کشور محسوب می‌شود. داده‌های فصلی مرکز آمار نشان می‌دهد در چهار سال گذشته یعنی از بهار ۹۸ تا زمستان ۱۴۰۱ نرخ مشارکت اقتصادی زنان (جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر) اگرچه با نوسانات محسوسی مواجه بوده، اما به‌طورکلی مسیری نزولی را طی کرده است. از محاسبه نسبت تعداد افرادی که مایل به کار (جمعیت فعال) هستند به کل جمعیت بالای ۱۵ سال، نرخ مشارکت حاصل می‌شود. این شاخص در بازه چهارساله ۴/۳ واحد درصد کاهش یافته و از ۱۷/۶ به ۱۳/۳ درصد در زمستان سال گذشته رسیده است. درواقع مشاهده می‌شود پس از شیوع پاندمی کرونا در اواخر سال ۹۸، این شاخص به‌شدت تحت تاثیر قرار گرفته و به وضوح افت کرده است.

نکته جالب این‌که نتایج نشان می‌دهد، نرخ مشارکت اقتصادی بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی کمتر بوده است؛ وضعیتی که نشان می‌دهد با توجه به فرصت‌های بیشتر آموزشی در شهرها به نسبت روستاها، بین مولفه‌های دانش‌آموختگی و مشارکت اقتصادی الزاما هم‌پیوندی وجود ندارد. حال باید پرسید چرا با وجود رشد چشمگیر حضور زنان در عرصه آموزش به خصوص آموزش عالی، وضعیت مشارکت اقتصادی زنان تعریفی ندارد؟ برخی می‌گویند رشد آموزشی زنان بیشتر کمی بوده یا برنامه‌ریزی درستی برای آن صورت نگرفته است.

بنیان جامعه، خانواده است و خانواده‌های آموزش‌دیده، جامعه‌ای آموزش‌دیده را در پی دارند. از سوی دیگر اگر آموزش را یکی از ارکان توسعه بدانیم، بدون در نظرگرفتن زنان که نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند، دست‌یافتن به توسعه و آموزش عمومی میسر نخواهد بود. چراکه زنان معلمان واقعی جامعه هستند. بنابراین زنان اثر به‌سزایی را بر پروژه‌های توسعه کشور دارند. حتی اگر نقش زنان به روشنی در طراحی و اجرای برنامه‌ها در نظر گرفته نشود، آنها نقش تعیین‌کننده‌ای دارند. به طور کلی مشارکت زنان در آموزش عالی یک واقعیت چند وجهی و دارای پیامدهای گوناگون است. این افزایش مشارکت را که بیشتر بر ابعاد کمی استوار است، باید با عنایت به کیفیت و محتوا، هدایت و برنامه‌ریزی کرد.

حکمت

امام صادق(ع):

کوه‌کندن از دل‌کندن آسان‌تر است.

تحف‌العقول

نکته

آیسا اسدی | روزنامه‌نگار

«تیک‌تاک» روی روان!

چگونه شبکه اجتماعی «تیک‌تاک» بر سلامت روان شما تاثیر می‌گذارد؟

دانشمندان علوم رایانه‌ای هشدار می‌دهند که اگر در حال حاضر احساس افسردگی و گیرافتادن در انواع افکار و احساسات منفی را دارید، آخرین کاری که باید انجام دهید استفاده از برنامه تیک‌تاک است. تحقیقات جدید نشان می‌دهند محتوای این شبکه اجتماعی و الگوریتم منحصربه‌فرد آن می‌تواند وضعیت روانی افراد را بدتر کند. در این پژوهش محققان دانشگاه مینه‌سوتا در حین مصاحبه با کاربران تیک‌تاک دریافتند که آنها از این پلتفرم اجتماعی خوش‌شان می‌آید، چراکه به آنها حسی از خودشناسی و اجتماعی‌بودن می‌دهد؛ احساسی که در سایر رسانه‌های اجتماعی به آن دست پیدا نمی‌کنند. با این حال اعضای این تیم پژوهشی می‌گویند الگوریتم این پلتفرم می‌تواند با قراردادن کاربران در معرض محتوایی که سلامت روان آنها را تهدید می‌کند، آسیب‌زا باشد. استیوی چنسلر، نویسنده ارشد مقاله و استادیار دانشگاه مینه‌سوتا در بخش علوم و مهندسی کامپیوتر، در یک بیانیه رسانه‌ای می‌گوید: «افرادی که از تیک‌تاک استفاده نمی‌کنند تصور اشتباهی از این شبکه اجتماعی دارند. آنها این پلتفرم را به عنوان مکانی برای به اشتراک‌گذاری انواع ویدئوهای سرگرم‌کننده می‌دانند. تحقیقات ما نشان می‌دهد تیک‌تاک به افراد کمک می‌کند تا اطلاعات بیشتری از جامعه و حوزه سلامت روان کسب کنند. اما کاربران همچنین باید به الگوریتم تیک‌تاک، نحوه کارکرد آن و زمانی که سیستم چیزهایی را به آنها ارائه می‌دهد که برای سلامت روان آنها مضر است، توجه داشته باشند.»

یکی از ویژگی‌های قابل توجه «تیک‌تاک» وجود یک کتابخانه وسیع از محتوای سلامت روان در آن است. این ویژگی به افرادی که به این شبکه اجتماعی روی می‌آورند کمک می‌کند اطلاعاتی از افرادی که با موقعیت‌های مشابه خود سروکار داشته‌اند یا در موقعیت‌های مشابه قرار دارند، به دست آورند. اشلی میلتون، نویسنده اول مقاله و دانشجوی دکترای مهندسی و علوم کامپیوتر دانشگاه مینه‌سوتا می‌گوید: «بسیاری از شرکت‌کنندگان در این پژوهش در مورد این که این اطلاعات سلامت روان چقدر مفید است صحبت کردند. اما در برخی مواقع به‌خاطر نحوه عملکرد الگوریتم‌ها، ارائه محتوای یکسان به کاربر بیشتر و بیشتر می‌شود؛ و این زمانی است که عملکرد تیک‌تاک می‌تواند از مفیدبودن به ناراحت‌کننده و تحریک‌کننده تبدیل شود.» هنگامی که کاربران مقدار زیادی محتوای منفی را دریافت می‌کنند، کاری برای تغییر الگوریتم انجام نمی‌دهند. گزینه «علاقه‌مند نیستم» در تیک‌تاک وجود دارد، اما شرکت‌کنندگان در این مطالعه ادعا می‌کنند که این گزینه برای تغییر محتوا در فیدهای آنها کار زیادی انجام نمی‌دهد. مساله دیگری که شرکت‌کنندگان در این پژوهش مطرح کردند این است که آنها در تشخیص این که آیا سازندگان ویدئوهای تیک‌تاک واقعا محتوای عاطفی یا سلامت روان حساس ارسال می‌کنند یا فقط به دنبال افزایش تعداد ویدئوهای خود هستند، مشکل داشتند. برخی شرکت‌کنندگان می‌گویند که به دلیل استرسی که این برنامه برایشان ایجاد می‌کرد، مجبور شدند مدتی استفاده از این برنامه را کنار بگذارند.

در حالی که محققان به هیچ وجه نمی‌گویند که برنامه «تیک‌تاک» شیطان است یا هر کسی را برای ترک این پلتفرم تشویق نمی‌کنند، اما آنها توصیه می‌کنند کاربران هنگام استفاده از این برنامه از وضعیت ذهنی خود و همچنین میزان سلامت روان‌شان آگاه باشند. قرار است این تیم پژوهشی یافته‌های خود را در کنفرانس انجمن ماشین‌های محاسباتی (ACM) در مورد عوامل انسانی در سیستم‌های محاسباتی ارائه کنند.

پرسه

داروی اورژانس!

سال گذشته، بازار داروی کشور سال سختی را پشت سر گذاشت. سال ۱۴۰۱ سالی بود که از سویی بازار با کمبود دارو حتی داروهای سرماخوردگی و تب‌بر کودکان تا سرم و داروی بیماران خاص و آنتی‌بیوتیک روبه‌رو شد و از سوی دیگر افزایش قیمت‌ها هم بر هزینه‌های درمان اضافه کرد. این ماجرا اما به نظر می‌رسد در سال پیش رو هم در انتظارمان است. فعالان صنعت دارو پیش‌بینی می‌کنند امسال در مقایسه با سال قبل برای صنعت و بازار داروی کشور، سال سخت‌تری خواهد بود، چرا که مشکلات سال گذشته در تولید دارو، همچون تامین به‌موقع ارز، نبود نقدینگی و ... همچنان پابرجاست و بودجه در نظر گرفته‌شده برای این بخش با برآوردهای سازمان غذا و دارو و فعالان این بخش همخوانی ندارد.

کیوآرکد را اسکن کنید

فرش قرمز زیرپای کمک‌آموزشی‌ها

غول کنکور هنوز و همچنان در نظام آموزشی ایران قربانی می‌گیرد. اما هر بار خبرهایی از این آزمون به گوش می‌رسد که انگشت تعجب به دهان می‌گذارد. یکی از مهم‌ترین چالش‌های کنکور از زبان داوطلبان در چند سال گذشته معطوف به سختی سوالات است. اما حالا دبیرخانه مقابله با فقر و نابرابری آموزشی اعلام کرده که در همه دروس ۹۰ درصد شرکت‌کنندگان کمتر از ۵۰ درصد نمره کسب کرده و در اکثر دروس بیش از ۵۰ درصد کمتر از ۱۰ درصد نمره گرفته‌اند. شاید گمان کنیم این مساله مربوط به بحران سواد در نظام آموزشی است اما برخی کارشناسان آموزشی معتقدند سخت‌بودن و درصدهای پایین سبب شده تا بسیاری از داوطلبان به سمت کلاس‌های آموزشی گران‌قیمت و کتاب‌های کمک آموزشی بروند!

کیوآرکد را اسکن کنید

نگاه

صفوف عشق

تماشای صف‌های به هم‌پیوسته در نماز عید سعید فطر در جای‌جای ایران حسی از شور و شکوه برای هر بیننده‌ای به همراه دارد. نماز عید سعید فطر در جوار بارگاه ملکوتی حضرت عبدالعظیم(ع) هم همراه با این شور و حال بوده است. چیزی که در قاب عکس پیش رو هم دیده می‌شود. به شکرانه یک ماه تزکیه و حضور در ضیافت الهی، حرم حضرت عبدالعظیم(ع) بار دیگر شاهد حضور و اقامه نماز عید فطر توسط روزه‌داران باایمان بود.

جام جم

داده‌نما

شغل اولی‌های ایران

بیشترین استقبال از یارانه دستمزد متعلق به کدام استان است؟

تازه‌ترین نتایج گزارش عملکرد طرح یارانه دستمزد نشان می‌دهد بیش از ۴۲ هزار نفر از این طرح استقبال و در آن ثبت‌نام کرده‌اند و استان خوزستان با داشتن بیشترین آمار ثبت‌نام‌شونده و قرارداد منعقده پیشتاز اجرای طرح در میان استان‌ها بوده است. طرح پرداخت یارانه دستمزد با هدف تحرک‌بخشی به ایجاد اشتغال در بنگاه‌های خرد، کوچک و متوسط و همچنین زمینه سازی برای اشتغال دانش‌آموختگان مقاطع تحصیلی دیپلم و بالاتر، ارتقای مهارت و کسب تجربه توسط جویندگان کار به خصوص گروه شغل اولی‌ها از طریق تعامل با نیروهای متخصص و باتجربه، انتقال یافته‌های جدید دانش و فناوری به بنگاه اقتصادی با ورود نیروی جوان و ارتقای سطح تولید و سرمایه‌گذاری در بخش‌های تعاونی و خصوصی تحت عنوان یکی از سیاست‌های فعال بازار کار تدوین شده است.

شغل اولی‌ها، فارغ‌التحصیلان و جوانان بیکار جویای کار و همچنین بنگاه‌های اقتصادی رسمی فعال در شهرستان‌های کم برخوردار، جامعه هدف این طرح را تشکیل می‌دهند.

تعداد جذب‌شدگان جوینده کار

استان‌هایی با کمترین تعداد قرارداد منعقده					استان‌هایی با بیشترین تعداد قرارداد منعقده				
کردستان	ایلام	بوشهر	سیستان و بلوچستان		مازندران	کرمانشاه	لرستان	هرمزگان	
۸۱۷ نفر	۸۴۸ نفر	۹۶۹ نفر	۱۱۷۱ نفر		۵۳۰۸ نفر	۳۹۷۰ نفر	۳۳۵۲ نفر	۳۲۳۷ نفر	